

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Οικονομική του Χώρου

Γεώργιος—Κορρές :

gkorres@geo.aegean.gr

Εαρινό Εξάμηνο

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ

Η ύλη του μαθήματος θα περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενότητες- Κεφάλαιο Θεωρία και Τεχνικές Περιφερειακής Ανάπτυξης και Οικονομικής του Χώρου από το βιβλίο: Κορρές, Κουρλιούρος και Τσομπάνογλου: «Χωρική & Τοπική Κοινωνικό-Οικονομική Ανάπτυξη: Θεωρία, Μέθοδοι & Στρατηγικές», εκδόσεις Σταμούλης, 2016.

ΚΟΡΡΕΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Καθηγητής
Τμήμα Γεωγραφίας
Πανεπιστήμιο Αιγαίου

ΚΟΥΡΑΙΟΥΡΟΣ ΗΛΙΑΣ
Καθηγητής
Τμήμα Γεωγραφίας
Πανεπιστήμιο Αιγαίου

ΤΣΟΜΠΑΝΟΓΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Καθηγητής
Τμήμα Κοινωνιολογίας
Πανεπιστήμιο Αιγαίου

ΧΩΡΙΚΗ & ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Θεωρία, Μέθοδοι και Στρατηγικές

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΔΘ. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ

Περιεχόμενα:

Συγγραφέας	Τίτλος Άρθρου:
Εισαγωγή Ηλίας Κουρλιούρος	Τοπική Ανάπτυξη και Συνεργατικός Σχεδιασμός Ένα Θεωρητικό Πλαίσιο Ανάλυσης
Ηλίας Κουρλιούρος	Η Μεταβιομηχανική-Μεταφορντική Ευρωπαϊκή Πόλη και ο Ρόλος του Πολεοδομικού Σχεδιασμού
Γεώργιος Μ. Κορρές	Θεωρία και Τεχνικές Περιφερειακής Ανάπτυξης και Οικονομικής του Χώρου
Γεώργιος Μ. Κορρές, Ηλίας Κουρλιούρος και Αικατερίνη Κόκκινου	Κρίση Χρέους, Κοινωνική Συνοχή και Ανάπτυξη: Μια Διερεύνηση της Ελληνικής Οικονομίας
Αικατερίνη Κόκκινου	Καινοτομική Επιχειρηματικότητα & Ανάπτυξη: Μια Ανάλυση της Ανταγωνιστικότητας στην Ε.Ε. και Ελλάδα
Αικατερίνη Κόκκινου	Διοίκηση και Διαχείριση Εφοδιαστικής Αλυσίδας ως Παράγοντας Ανταγωνιστικότητας & Ανάπτυξης
Γεώργιος Ο. Τσομπάνογλου	Κοινωνική Ενδυνάμωση και η Δύναμη της Συνεργασίας (Κοινωνική Οικονομία)
Γεώργιος Ο. Τσομπάνογλου και Ειρήνη Ιωάννα Βλαχοπούλου	Κοινωνική ανάπτυξη και τοπική κοινωνική οικονομία σε μειονεκτούσες περιοχές
Γεώργιος Ο. Τσομπάνογλου	Μετανάστευση και Κοινωνική Ένταξη στην Ελληνική Κοινωνία Κοινωνιολογικές Προσεγγίσεις
Γεώργιος Κ. Γκαντζιάς	Πολιτισμικές Δραστηριότητες και Ψηφιακή Τεχνολογία Το Μοντέλο Διαχείρισης "Πολιτισμικές Δραστηριότητες Ενεργητικής Αντίληψης (ΠΔΕΑ)
Γεώργιος Σιδηρόπουλος	Ερμηνεύοντας την Περιφερειακή Ταυτότητα Μέσα από την Ιστορία του Τόπου: Το παράδειγμα της Νιγρίτας (Βισολτία)
Κρίστη (Χρυσάνθη) Πετροπούλου	Αλληλέγγυα Συνεργατική Οικονομία και Τοπική Ανάπτυξη. Από τις «Ουτοπικές Πόλεις» στις «Δημοουργικές Αντιστάσεις»
Σπύρος Αναγνώστου	Θέματα βιώσιμης τουριστικής διαχείρισης σε προστατευόμενες νησιωτικές περιοχές Η περίπτωση των νησιών της Hyères στην Προβηγκία
Στέλλα Κωστοπούλου	Στην προκυμιά: χωρικοί μετασχηματισμοί και αναπτυξιακές προκλήσεις στις πόλεις-λιμάνια

Οικονομική του Χώρου:

- Παραδόσεις Θεωρίας
- Παραδόσεις Υποδειγμάτων & Εφαρμογών
- Παραδόσεις Τεχνικών & Εργαλείων
- Απαλλαχτικές Εργασίες: Ανάρτηση στο eclass στο πεδίο Εργασίες έως 12-06-2021.

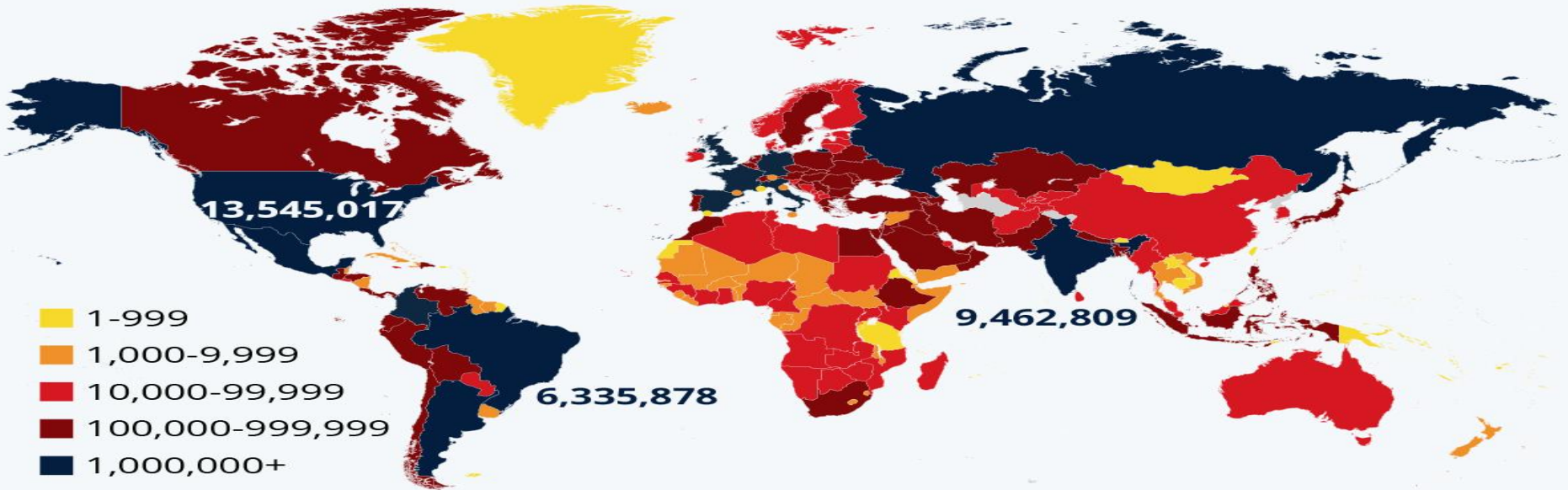
Ενότητες:

- Εισαγωγικές Έννοιες: Βασικές Έννοιες Ανάπτυξης & Χώρου
- Βασικές Πολιτικές και Θεωρίες Οικονομικής Χώρου και Περιφερειακής Ανάπτυξης
- Επισκόπηση Βασικών Θεωριών: Οι ιδέες στην Αρχαία Ελλάδα & στον Μεσαίωνα
 - Η Σχολή των Κλασσικών και Νεοκλασσικών
 - Η Σχολή των Σοσιαλιστών και των Μαρξιστών
 - Η Σχολή των Κεϋνσιανών & Νεό-Κεϋνσιανών
 - Η Σχολή της Οικονομικής Γεωγραφίας
 - Βασικές Θεωρίες Ανάπτυξης
 - Το Υπόδειγμα Harrod – Domar
 - Το Υπόδειγμα Cobb - Douglas
 - Η Θεωρία της Οικονομικής Βάσης
 - Η Θεωρία των Πόλων Έλξης
 - Η Θεωρία της Εξαγωγικής Βάσης
 - Η Θεωρία του Myrdal
- Πολλαπλασιαστές και Συντελεστές: Συντελεστής Πηλίκου Τόπου Εγκατάστασης
 - Συντελεστής Χωροταξικής Συγκέντρωσης, Συντελεστής Χωροταξικής Ανακατανομής, Συντελεστές Συντελεστής Γεωγραφικής Σύνδεσης
 - Συντελεστής Χωροταξικής Εξειδίκευσης, Συντελεστής Χωροταξικής Κλαδικής Ανακατανομής, Συντελεστής Χωροταξικής Διαφοροποίησης
- Εισοδηματικών Τάξεων
 - Υποδείγματα Εισροών – Εκροών: Θεωρία – Ανάλυση και Εφαρμογές
 - Οικονομικά Στατιστικά Υποδείγματα: Θεωρία – Ανάλυση και Εφαρμογές
 - Τεχνικές Ανάλυσης SWOT, Gap, PEST & VRIO.

Βασικά Μεγέθη Ανάπτυξης

The Virus That Has Enveloped the World

Locations by number of confirmed COVID-19 cases

Hong Kong and Macau included in China figure

As of December 1, 2020 at 3:30 a.m. EST

Source: Johns Hopkins CSSE

ΜΕΡΙΚΕΣ ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗ; ΝΑΙ ΜΕΝ, ΑΛΛΑ:

- 1. Ανάπτυξη τίνος** (τομέων & κλάδων, επιχειρήσεων, ή περιοχών);
- 2. Ανάπτυξη για ποιο σκοπό** (αύξηση υλικού πλούτου ή κοινωνικής ευημερίας);
- 3. Ανάπτυξη για ποιους** (τους λίγους και ισχυρούς ή τους πολλούς);
- 4. Ανάπτυξη με τι κόστος** (κοινωνικό και περιβαλλοντικό);

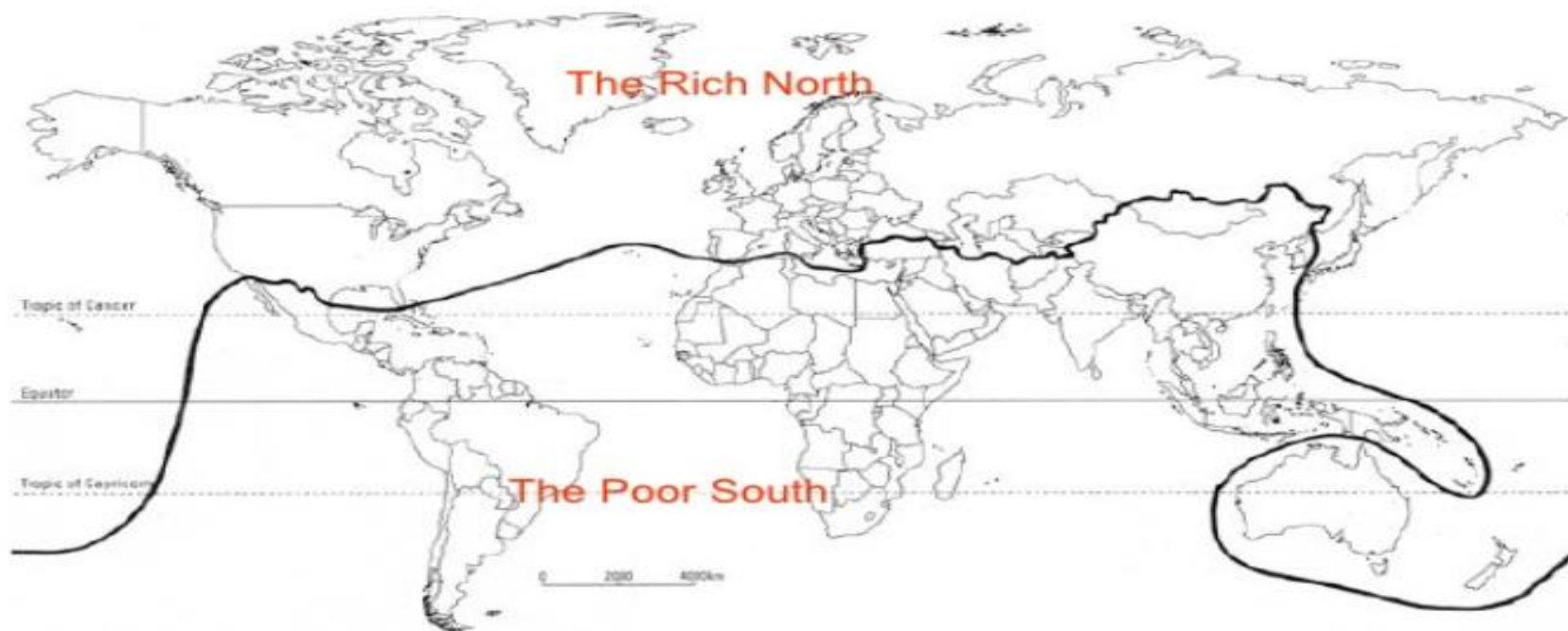
**ΚΑΤ' ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ (ΚΑΙ ΣΚΟΠΙΜΗ) ΤΑΥΤΙΣΗ
ΤΗΣ**

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΥΞΗΣΗΣ Ή ΜΕΓΕΘΥΝΣΗΣ (ECONOMIC
GROWTH)**

ΜΕ ΤΗΝ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (ECONOMIC DEVELOPMENT)

1.6 The Brandt Line

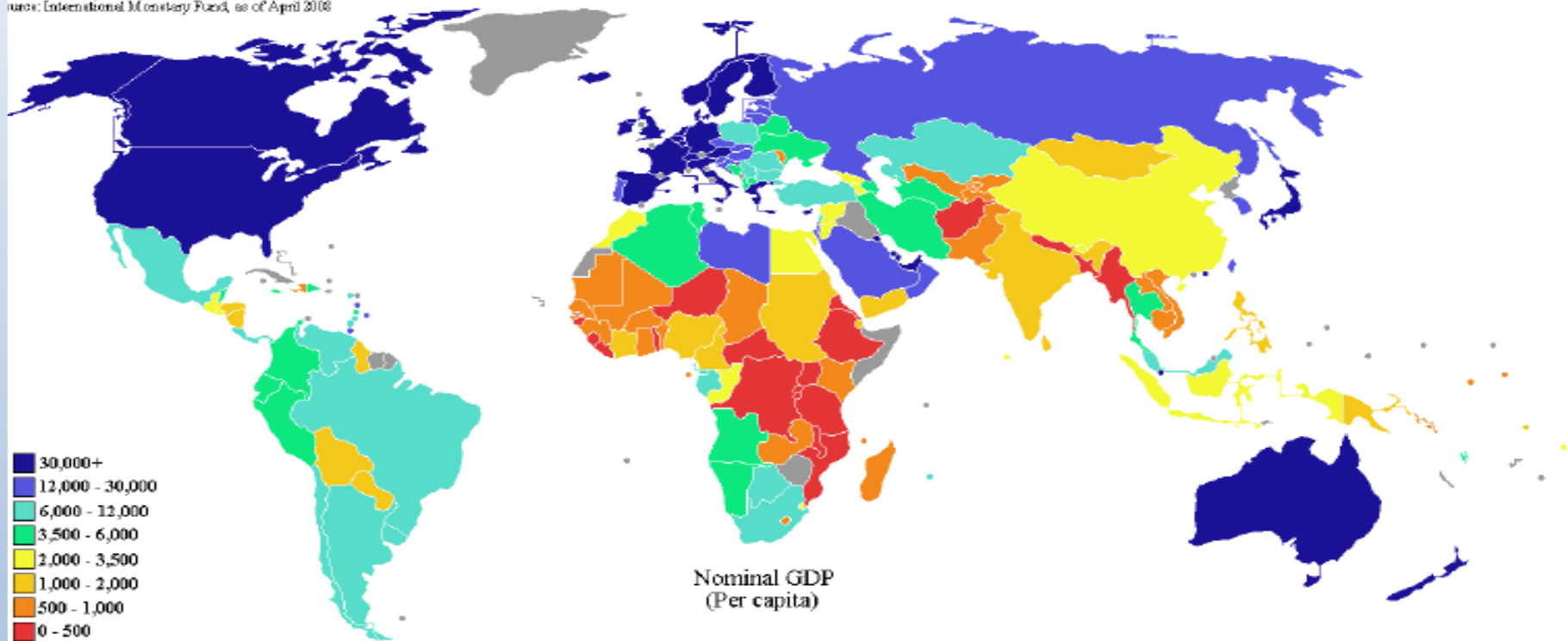

In terms of development the world can be divided in two halves

ΟΜΑΔΑ ΧΩΡΩΝ	ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑ (σε \$ ΗΠΑ)
1. Χώρες υψηλού εισοδήματος	Μεγαλύτερο ή ίσο των 12.616 \$
2. Χώρες μέσου ανώτερου εισοδήματος	4.086 \$ - 12.615 \$
3. Χώρες μέσου κατώτερου εισοδήματος	1.036 \$ - 4.085 \$
4. Χώρες χαμηλού εισοδήματος	Μικρότερο των 1.035 \$

ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΧΩΡΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΔΝΤ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΟ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΛΕΠ

Πηγή: International Monetary Fund, as of April 2008

VS

Economic Growth vs. Economic Development

Επικέντρωση στα υλικά αγαθά (πλούτος)

Επικέντρωση στον άνθρωπο

Πολιτικές Ανάπτυξης

Ανάπτυξη και Ισορροπία

- Ισορροπία: Προσφορά (Παραγωγή) = Ζήτηση
- Ανάπτυξη: Αύξηση της Συνολικής Προστιθέμενης Αξίας = Συνολικό Προϊόν = ΑΕΠ = ΑΕΕ = Απασχόληση
- Ισορροπία (προϋπόθεση) → Ανάπτυξη
- Ισορροπία στην Οικονομική Πολιτική → Ανάπτυξη

Μεγέθυνση & Ανάπτυξη (Economic Growth)

Μεγέθυνση Οικονομική: Αύξηση -Βελτίωση(+):

- ΑΕΠ (π.χ. Α.Εγχ.Π είτε Α. Εθν.Π.)- Παραγωγής
- Προϊόντος (Προστιθέμενης Αξίας)
- Εισοδήματος (π.χ. Α.Εγχ.Ε είτε Α. Εθν.Ε.)
- ΚΚΕ (Κατά Κεφαλή Εισοδήματος)
- Απασχόλησης
- Άρα: Παραγωγή = Προϊόν= Εισόδημα
(Απασχόληση)

Κοινωνική Ανάπτυξη: (Social Development)

- **Αύξηση-Βελτίωση (+) του:**
- Βιοτικού Επιπέδου-Ποιότητα Ζωής
- Υγείας
- Εκπαίδευσης
- Πρόνοιας, Ασφάλισης
- Περιβάλλον
- Απασχόλησης
- Συνθηκών Διαβίωσης

Ανάπτυξη: (Development)

- Συνδυασμός-Αύξηση -Βελτίωση (+):
- Οικονομικής Μεγέθυνσης (Economic Growth) και Κοινωνικής Ανάπτυξης: (Social Development)
- Δείκτης Ανθρώπινης Αξίας είτε Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης (Human Development Index)
- www.undp.org ==> Human Development Report

Θεωρίες Ανάπτυξης:

- Ενδογενείς Θεωρίες Ανάπτυξης: (Ανάλυση Εσωτερικού Περιβάλλοντος → Ανάπτυξη)
- Εξωγενείς Θεωρίες Ανάπτυξης: (Ανάλυση Εξωτερικού Περιβάλλοντος → Ανάπτυξη)
- Υποδείγματα Ανάπτυξης: Κλασσικά Υποδείγματα, Νεοκλασικά Υποδείγματα, Κεϋνσιανά Υποδείγματα, Μαρξιστικά Υποδείγματα
- Βασικές Μεταβλητές Ανάπτυξης:

- Βασική Ταυτότητα για την συνθήκη Μακροοικονομικής ισορροπίας του εισοδήματος σε ανοικτή οικονομία είναι η ακόλουθη:

- $Y = C + I + G + (X - M)$, δηλαδή:

- $\text{Εθνικό Εισόδημα (Y-ΑΕΠ)} =$
 $\text{Κατανάλωση(C)+Επενδύσεις(I) + Δημόσιες}$
 $\text{Δαπάνες(G) + (Εξαγωγές X – Εισαγωγές M)}$

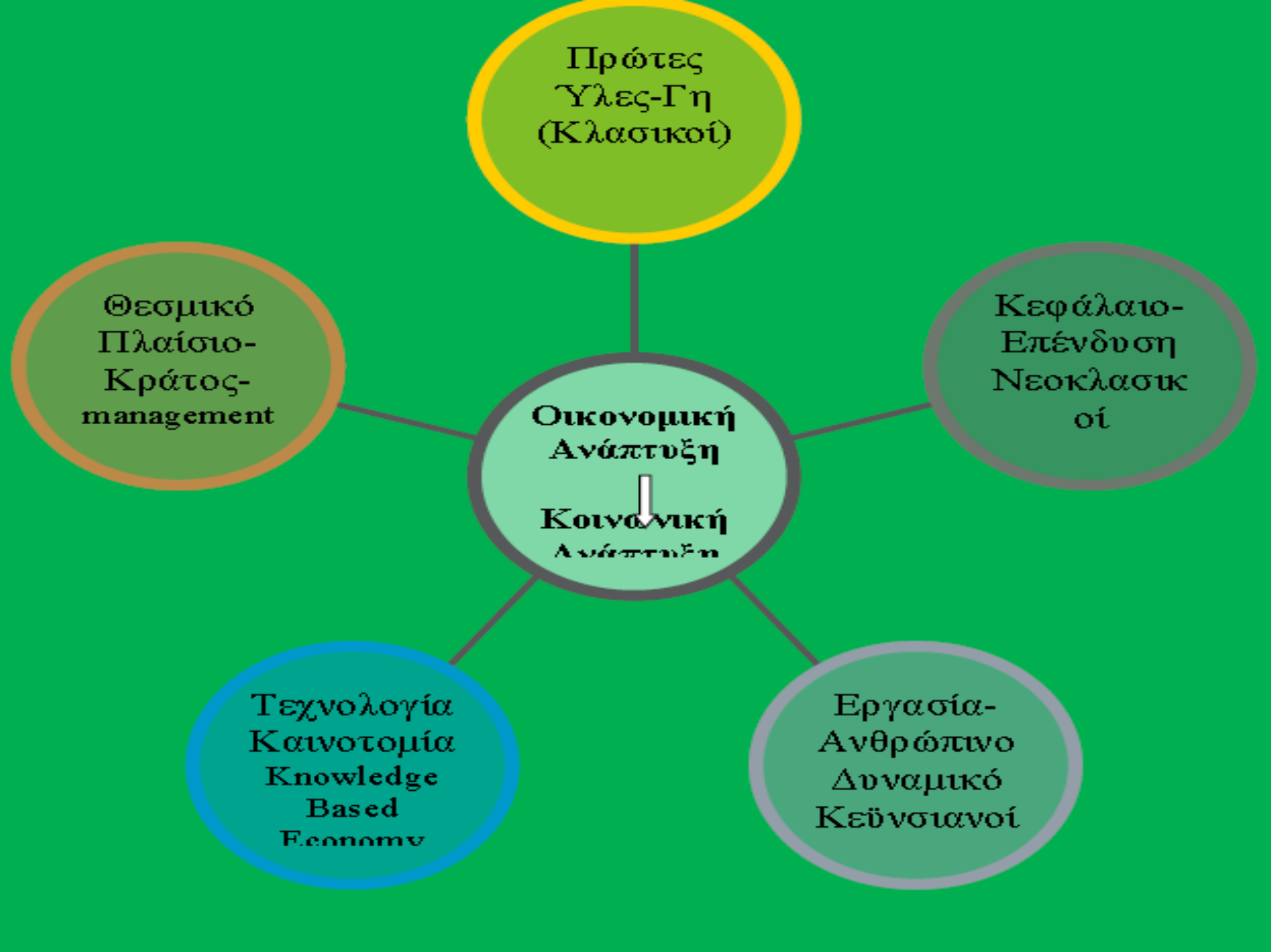
- Ισορροπία: (Παραγωγή = Δαπάνη)

- Δημοσιονομική Πολιτική: (Δημόσια Έσοδα)=(Δημόσιες Δαπάνες)

- Νομισματική Πολιτική: (Προσφορά Χρήματος, δηλ. Ρευστότητα)=(Ζήτηση Χρήματος δηλ. Δαπάνη)

- Άρα: Παραγωγή (Πλούτος) πρέπει να ισούται με

- Βασική Ταυτότητα για την συνθήκη Μακροοικονομικής ισορροπίας:
 - $Y = C + I + G + (X - M)$, Βασική Ισορροπία::
 - Επιλογές και Διαδικασίες Ανάπτυξης
- (1). Ενδογενής Ανάπτυξη: (Endogenous Growth)
(δηλαδή παράγοντες Εσωτερικού Περιβάλλοντος)
και
- (2). Εξωγενής Ανάπτυξη: (Exogenous Growth)
(δηλαδή παράγοντες Εξωτερικού Περιβάλλοντος)

Βασικά Μεγέθη Ανάπτυξης:

(α). Θεωρίες Ανάπτυξης

(β). Υποδείγματα Ανάπτυξης
(Harrod-Domar)

(γ) Το Υπόδειγμα Cobb-Douglas

Βασικές Μεταβλητές Υποδειγμάτων:

- **(α). Προϊόν-Παραγωγή (ΑΕΠ)**
- **(β). Εισόδημα (ΑΕΕ)**
- **Όπου Παραγωγή & Προϊόν = Εισόδημα και**
- **(γ). Απασχόληση**

Να σημειωθεί ότι για τις άνω Μεταβλητές υπάρχουν δεδομένα:

- **Διαθεσιμότητας**
- **Συγκρισιμότητας**
- **Αξιοπιστίας και**
- **Αποτυπώνουν την οικονομική μεγέθυνση και την κοινωνική ανάπτυξη**

Υπόδειγμα Harrod – Domar

Γενικές Υποθέσεις: ✚ Βασικοί Συντελεστές Παραγωγής για το Υπόδειγμα είναι η Εργασία και το Κεφάλαιο ✚ Το Υπόδειγμα υποθέτει Σταθερές Αποδόσεις Κλίμακας ✚ Το Υπόδειγμα υποθέτει χωρίς Τεχνολογική Πρόοδο	Κλειστή Οικονομία $g = f(s, v, p)$	$g = \frac{s}{v} = p$	Γενική Ισορροπία Οικονομίας
		$g_i = \frac{s_i}{v_i} = p_i$ ($i=1,2,\dots,n$)	Ισορροπία Περιφερειακό Επίπεδο
Ειδικές Υποθέσεις: ✚ Το Υπόδειγμα υποθέτει σταθερή ροπή προς Αποταμίευση ✚ Το Υπόδειγμα υποθέτει σταθερή αναλογία και σταθερούς τεχνολογικούς συντελεστές ✚ Το Υπόδειγμα υποθέτει μια σταθερή αναλογία της μεταβολής (αύξησης) του ρυθμού του εργατικού δυναμικού που ισούται με τον ρυθμό αύξησης του πληθυσμού	Ανοικτή Οικονομία $g = f(s, v, p, m, x)$ $S_i + M_i = I_i + X_i$	$g = \frac{s+m-x}{v} = \underline{p+r}$	Γενική Ισορροπία Οικονομίας
		$g_i = \frac{s_i+m_i-x_i}{v_i} = \underline{p_i+r_i}$	Ισορροπία Περιφερειακό Επίπεδο

**Υπόδειγμα Cobb-Douglas
χωρίς τεχνολογική πρόοδο:**

✚ Η βασική συνθήκη ισορροπίας σε συνολικό εθνικό επίπεδο (επίπεδο χώρας) ισούται με:

$$\bar{Y} = \alpha \bar{K} + \beta \bar{L}$$

✚ Η συνθήκη ισορροπίας για περιφερειακό επίπεδο είναι:

$\bar{Y}_i = \alpha \bar{K}_i + \beta \bar{L}_i$ (i=1,2,...,n ο αριθμός των περιφερειών για μια χώρα).

**Υπόδειγμα Cobb-Douglas με
τεχνολογική πρόοδο:**

✚ Η βασική συνθήκη ισορροπίας σε συνολικό εθνικό επίπεδο (επίπεδο χώρας) ισούται με:

$$\bar{Y} = \alpha \bar{K} + \beta \bar{L} + \bar{T}$$

✚ Η συνθήκη ισορροπίας για περιφερειακό επίπεδο ισούται με:

$\bar{Y}_i = \alpha \bar{K}_i + \beta \bar{L}_i + \bar{T}_i$
(i=1,2,...,n ο αριθμός των περιφερειών για μια χώρα)

Έστω τα ακόλουθα δεδομένα:

- Ο Ρυθμός Αύξησης του Κεφαλαίου είναι 5 %**
 - Ο Ρυθμός Αύξηση του Εργατικού Δυναμικού είναι 1,5 %**
 - Η Συμμετοχή του Κεφαλαίου στο Προϊόν είναι 40 % και**
 - Η Συμμετοχή του Εργατικού Δυναμικού είναι 60 %**
-
- Ζητείται να βρεθεί ο Ρυθμός Ανάπτυξης του ΑΕΠ**

Το Υπόδειγμα Πολλαπλασιαστή Οικονομικής Βάσης

Βασικές Δραστηριότητες

```
graph TD; A[Βασικές Δραστηριότητες] --- B[Παραγωγή- Παραγωγικότητα- Ανταγωνιστικότητα]; A --- C[Απασχόληση και Απασχολησιμότητα Και Εισόδημα]; A --- D[Εξαγωγές και «Εξωστρέφεια»];
```

Παραγωγή-
Παραγωγικότητα-
Ανταγωνιστικότητα

Απασχόληση και
Απασχολησιμότητα
Και Εισόδημα

Εξαγωγές και
«Εξωστρέφεια»

Πολλαπλασιαστής-Οικονομικής Βάσης:

(α). Βασικές Δραστηριότητες και

(β). Μη-Βασικές Δραστηριότητες

- (α). Στις Βασικές Δραστηριότητες, όπου αποτελούν τις Δραστηριότητες εκείνες με τον «Εξαγωγικό Προσανατολισμό», δηλαδή την εξαγωγή αγαθών & υπηρεσιών και

- (β). Στις Μη Βασικές Δραστηριότητες, όπου αποτελούν τις Δραστηριότητες εκείνες με «Αυτοκατανάλωση», δηλαδή την κατανάλωση των αγαθών & υπηρεσιών από τους κατοίκους της περιφέρειας

Η θεωρία του πολλαπλασιαστή της οικονομικής βάσης βασίζεται στην ακόλουθη ταυτότητα (Κορρές 2015, Σκούντζος 1973, 1989, 1990, 1991, 1993, 1997):

$$M_b = \frac{L}{L_b}$$

$$\rightarrow L = M_b L_b \text{ και επίσης: } \Delta L = M_b \Delta L_b$$

Όπου:

- M_b = ο Πολλαπλασιαστής Οικονομικής Βάσης (multiplier of Basic Activities),
- L = η συνολική απασχόληση στην περιφέρεια
- L_b = η απασχόληση στον τομέα των βασικών δραστηριοτήτων (με εξαγωγικό προσανατολισμό)
- ΔL = η μεταβολή (αύξηση) της συνολικής απασχόλησης στην περιφέρεια
- ΔL_b = η μεταβολή (αύξηση) της απασχόλησης στον τομέα των βασικών δραστηριοτήτων (με εξαγωγικό προσανατολισμό)

Υπολογισμός Βασικών και Μη-Βασικών Δραστηριοτήτων: Άμεση και Έμμεση Μέθοδος

(α). Την Άμεση-Μέθοδο, δηλαδή την Δειγματοληπτική Μέθοδο, με την εφαρμογή των ερωτηματολογίων και την συλλογή δεδομένων και τον διαχωρισμό για τις βασικές και τις μη-βασικές δραστηριότητες και

(β). Την Έμμεση-Μέθοδο, δηλαδή την μέθοδο με την εφαρμογή του Συντελεστή του Πηλίκου του Τόπου Εγκατάστασης (Π.Τ.Ε.), σύμφωνα με τον ακόλουθο τύπο:

$$ΠΤΕ = \frac{L_{ir}}{L_r} \bigg/ \frac{L_i}{L}$$

Όπου: (r = περιφέρειες & i = δραστηριότητες)

- L = η συνολική απασχόληση στην χώρα
- L_r = η συνολική απασχόληση όλων των δραστηριοτήτων στην περιφέρεια
- L_{ir} = η απασχόληση της δραστηριότητας (i) στην περιφέρεια (r)
- L_i = η απασχόληση της δραστηριότητας (i) στο σύνολο της χώρας

Με βάση τα αποτελέσματα από την εφαρμογή του άνω τύπου, έχουμε τον προσδιορισμό και διαχωρισμό των δραστηριοτήτων στις ακόλουθες δύο βασικές κατηγορίες:

- (1). Εάν το: Π.Τ.Ε. $> 1 \rightarrow$ τότε η συγκεκριμένη δραστηριότητα θεωρείται ότι αντιπροσωπεύεται θετικά μέσα στην περιφέρεια, δηλαδή ότι η συγκεκριμένη δραστηριότητα έχει εξαγωγικό προσανατολισμό, και συνεπώς αξιολογείται ως βασική δραστηριότητα.
- (2). Εάν το: Π.Τ.Ε. $< 1 \rightarrow$ τότε η συγκεκριμένη δραστηριότητα θεωρείται ότι δεν αντιπροσωπεύεται θετικά μέσα στην περιφέρεια, δηλαδή ότι η συγκεκριμένη δραστηριότητα δεν έχει εξαγωγικό προσανατολισμό, και συνεπώς αξιολογείται ως μη-βασική δραστηριότητα.

Πλεονεκτήματα

- + Ο πολλαπλασιαστής είναι απλός και εύκολος για την εκτίμηση και αξιολόγηση των δραστηριοτήτων σε περιφερειακό επίπεδο.
- + Ο πολλαπλασιαστής μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον περιφερειακό προγραμματισμό και τον σχεδιασμό σε οικονομικά και κοινωνικά μεγέθη
- + Ο πολλαπλασιαστής μπορεί να χρησιμοποιηθεί για εκτίμηση της μελλοντικής ζήτησης.
- + Ο πολλαπλασιαστής μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο για την περιφερειακή πολιτική και τον σχεδιασμό όσο και για την κυβερνητική πολιτική και προγραμματισμό σε εθνικό επίπεδο.
- + Ο πολλαπλασιαστής μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διάφορα αναπτυξιακά μέτρα στον πρωτογενή, δευτερογενή, αλλά και στον τριτογενή τομέα.

Μειονεκτήματα

Ευκαιρίες:

- + Ο πολλαπλασιαστής είναι «στατικός», αναφερόμενος σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο, χωρίς «δυναμικό» χαρακτήρα.
- + Ο πολλαπλασιαστής αφορά κυρίως την συσχέτιση μεταξύ των βασικών και μη-βασικών δραστηριοτήτων, η οποία όμως μεταβάλλεται διαχρονικά
- + Ο πολλαπλασιαστής δεν υπολογίζει τις συνεχόμενες μεταβολές στην εξωτερική ζήτηση και στα αλλαγές στις βασικές και στις μη-βασικές δραστηριότητες
- + Ο πολλαπλασιαστής αναφέρεται σε συγκεκριμένες δραστηριότητες και δεν μπορεί να αποτυπώσει μια διάσταση για μια συνολική πολιτική.

Πίνακας: Συντελεστής Πηλίκου Τόπου Εγκατάστασης για Περιφέρειες-Κλάδους Ελλάδας, 2020

ΟΔραστηριότητες Περιφέρειες	Γεωργία	Βιομηχανία (εκτός κατασκευές)	Κατασκευές	Υπηρεσίες	Χονδρικό & λιανικό εμπόριο, ξενοδοχεία & εστιατόρια, μεταφορές & επικοινωνίες	Χρηματοοικονομικές Δραστηριότητες, Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Δημόσια διοίκηση & άμυνα, κοινωνική ασφάλιση, εκπαίδευση, υγεία, κοινωνική εργασία
Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	2,10	0,94	0,82	0,70	0,68	0,50	0,81
Κεντρικής Μακεδονίας	1,05	1,24	0,87	0,94	0,96	0,92	0,91
Δυτικής Μακεδονίας	1,19	1,46	1,26	0,79	0,77	0,50	0,89
Ηπείρου	1,31	0,69	1,55	0,92	0,83	0,58	1,16
Θεσσαλίας	1,74	0,88	0,93	0,82	0,82	0,73	0,83
Ιονίων Νήσων	1,45	0,43	1,30	0,98	1,27	0,66	0,71
Δυτικής Ελλάδας	1,91	0,64	1,12	0,81	0,81	0,62	0,86
Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας	1,36	1,31	1,29	0,77	0,91	0,53	0,68

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΗ ΒΑΣΗΣ

Έστω η απασχόληση στο βασικό τομέα της περιφέρειας \Leftrightarrow
100.000 άτομα

Έστω η απασχόληση στο μη βασικό τομέα της περιφέρειας \Leftrightarrow
80.000 άτομα

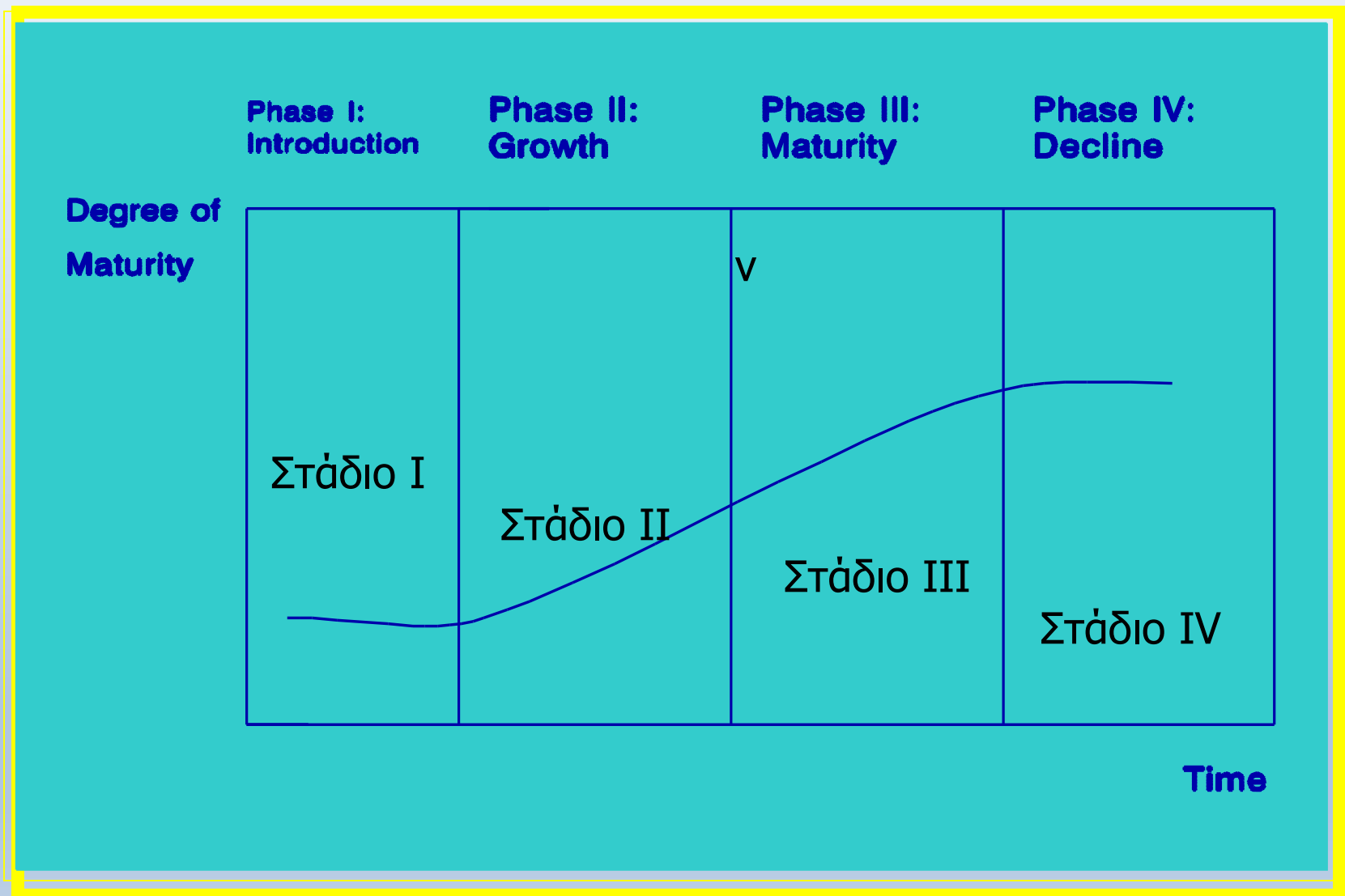
 Ο πολλαπλασιαστής οικονομικής βάσης είναι:

$$\frac{100.000 + 80.000}{100.000} = 1,8$$

 Ο πολλαπλασιαστής οικονομικής βάσης χρησιμοποιείται και για πρόβλεψη της συνολικής απασχόλησης. Για παράδειγμα, αν η απασχόληση του βασικού τομέα αυξηθεί κατά 10.000 άτομα τότε η συνολική απασχόληση θα αυξηθεί κατά $10.000 \times 1,8 = 18.000$ άτομα.

Το Υπόδειγμα Εξαγωγικής Βάσης

Τα Στάδια του Rostow Ανάπτυξης και Αναπτυξιακής Διαδικασίας

Υπολογισμός των Συσσωρευτικών- Πολλαπλασιαστικών Αποτελεσμάτων

Διάγραμμα 1: Θεωρία Πολλαπλασιαστή Οικονομικής Βάσης & Συσσωρευτικά
(πολλαπλασιαστικά) Αποτελέσματα

Αύξηση της Συνολικής Παραγωγής &
Ανάπτυξη των Εξαγωγών

Αξιοποίηση των Περιφερειακών Συγκριτικών
Πλεονεκτημάτων & Εξειδίκευση σε Εξαγωγίμα
Προϊόντα

Αύξηση της Απασχόλησης, Αύξηση του
Εισοδήματος & Αύξηση της Ζήτησης & των
Αποταμιεύσεων

Αύξηση των θετικών Συσσωρευτικών
Αποτελεσμάτων, Αύξηση της Ανταγωνιστικότητας
της Αναπτυξιακής Διαδικασίας & της Ανάπτυξης

Εξαγωγές και Ανάπτυξη

+

- Εξαγωγές &
- Ζήτηση

+

- Παραγωγή
- Απασχόληση

+

- Εισοδήματα-Ανταγωνιστικότητα
- Ανάπτυξη

Το Υπόδειγμα Πόλων Έλξης

Θεωρία Πόλων Έλξης:
Συγκριτικό Πλεονέκτημα βάση
(«Πόλο-Έλξης»):
(α). Υποδομές και
(β). Οικονομίες Κλίμακας
(γ). Οικονομίες Τύπου Εγκατάστασης

- Ο Perroux είναι ο θεμελιωτής της θεωρίας των «πόλων ανάπτυξης». Βασική ιδέα της θεωρίας αυτής είναι ότι η χωρική και οικονομική ανάπτυξη δεν εμφανίζεται παντού και μονομιάς (δηλαδή παντού και ταυτόχρονα), αλλά γίνεται έκδηλη σε ορισμένα σημεία-πόλους ανάπτυξης με διαφορετική ένταση, διαδίδεται μέσω διαφορετικών καναλιών και προκαλεί διαφοροποιημένα αποτελέσματα
- Ο Boundeville επέκτεινε την ιδέα του Perroux για να συμπεριλάβει και τη γεωγραφική διάσταση του πόλου ανάπτυξης, αναφέροντας ότι ο περιφερειακός πόλος έλκει ένα σύνολο από βιομηχανίες εγκατεστημένες σε μία αστική περιοχή, που ωθούν μεγαλύτερη ανάπτυξη της οικονομίας.
- Ο πόλος ανάπτυξης καθορίζεται ως προωθητική βιομηχανία ή ως σύνολο προωθητικών βιομηχανιών που ασκούν θετικές επιδράσεις στον περιβάλλοντα χώρο.

Οι «οικονομίες κλίμακας» (Economies of Scales) αναφέρονται στην συσχέτιση Παραγωγής και Μακροχρόνιου Μέσου Κόστους. Εάν το μέσο κόστος μειώνεται με την αύξηση της παραγωγής κάνουμε λόγο για ύπαρξη «οικονομιών κλίμακας», ενώ αντίστοιχα εάν το μέσο κόστος αυξάνεται με την αύξηση της παραγωγής κάνουμε λόγο για ύπαρξη «αντι - οικονομιών κλίμακας».

Περαιτέρω, η έννοια των «οικονομιών σκοπού ή στόχων» (economies of scope) σημαίνει ότι το κόστος για την παραγωγή δύο ή περισσότερων προϊόντων από κοινού είναι χαμηλότερο από το κόστος που συνεπάγεται η παραγωγή του κάθε προϊόντος ξεχωριστά.

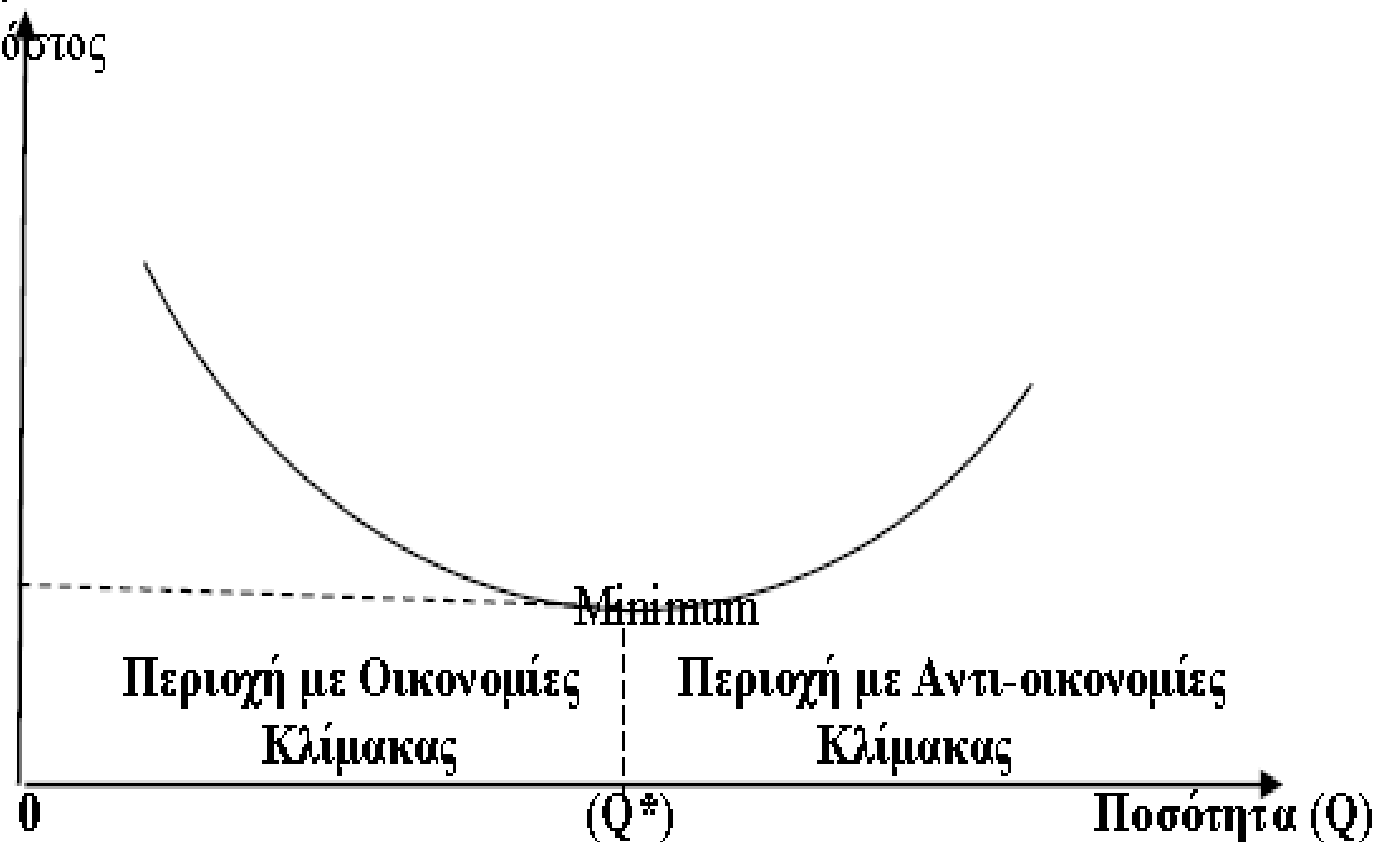
Τέλος, η έννοια της αποτελεσματικότητας συχνά ταυτίζεται και συσχετίζεται με την έννοια της αποτελεσματικότητας κατανομής (Allocative Efficiency) που αφορά την κατανομή και την αποτελεσματική χρήση των πλουτοπαραγωγικών πόρων. Η αποτελεσματικότητα κατανομής (Allocative Efficiency) μπορεί να υπολογισθεί από το συνολικό πλεόνασμα και πιο συγκεκριμένα εάν η καμπύλη ζήτησης είναι πάνω από την καμπύλη του οριακού κόστους.

Οι «Οικονομίες Κλίμακας» (Economies of Scales) μπορεί να οφείλονται σε παράγοντες του Εσωτερικού Περιβάλλοντος, (π.χ. καλύτερη κατανομή και αξιοποίηση των συντελεστών παραγωγής) και ονομάζονται «Εσωτερικές Οικονομίες Κλίμακας» ή αντίστοιχα μπορεί να οφείλονται σε παράγοντες του Εξωτερικού Περιβάλλοντος, και ονομάζονται «Εξωτερικές Οικονομίες Κλίμακας» (π.χ. κρατικός παρεμβατισμός, συγκέντρωση επιχειρήσεων στον χώρο κλπ). Γενικά διακρίνουμε τρία είδη Οικονομιών Κλίμακας:

- (α) Τις Θετικές Οικονομίες Κλίμακας (Positive Economies of Scales) ή Οικονομίες Κλίμακας (Economies of Scales). Όσο αυξάνεται η Παραγωγή, τόσο θα μειώνεται το Μακροχρόνιο Μέσο Κόστος.
- (β) Τις Ουδέτερες Οικονομίες Κλίμακας (Neutral Economies of Scales). Όσο μεταβάλλεται (αυξάνεται / μειώνεται) η Παραγωγή, τόσο θα μεταβάλλεται (αυξάνεται / μειώνεται) αναλογικά (ή ποσοστιαία σταθερά) το Μακροχρόνιο Μέσο Κόστος.
- (γ) Τις Αρνητικές Οικονομίες Κλίμακας (Decreasing Economies of Scales) ή Αντί-οικονομίες Κλίμακας (Economies of Scales). Όσο αυξάνεται η Παραγωγή, τόσο θα αυξάνεται (αναλογικά ή ποσοστιαία) το Μακροχρόνιο Μέσο Κόστος.

Οι Οικονομίες Κλίμακας στοχεύουν στην Ελαχιστοποίηση του Κόστους (Minimization problem), ενώ οι Αποδόσεις Κλίμακας στοχεύουν στην Μεγιστοποίηση της Απόδοσης (Maximization problem). Αυτά τα δύο θέματα-προβλήματα της ελαχιστοποίησης-μεγιστοποίησης (ως προοπτικές δράσης) της επιχείρησης είναι ισοδύναμες τακτικές πού αν ακολουθήσει η επιχείρηση θα φθάσει στο άριστο σημείο βελτιστοποίησης.

Μακροχρόνιο
Μέσο Κόστος

Οικονομίες Κλίμακας: Εσωτερικό και Εξωτερικό Περιβάλλον

Οι «Οικονομίες Κλίμακας» (Economies of Scales) μπορεί να οφείλονται σε παράγοντες του Εσωτερικού Περιβάλλοντος, (όπως για παράδειγμα, η καλύτερη κατανομή και αξιοποίηση των συντελεστών παραγωγής) και ονομάζονται «Εσωτερικές Οικονομίες Κλίμακας» ή αντίστοιχα μπορεί να οφείλονται σε παράγοντες του Εξωτερικού Περιβάλλοντος, και ονομάζονται «Εξωτερικές Οικονομίες Κλίμακας» (όπως για παράδειγμα, ο κρατικός παρεμβατισμός, το θεσμικό πλαίσιο, η συγκέντρωση επιχειρήσεων στον χώρο κλπ). Ο βασικός στόχος των περιφερειών είναι να μπορέσουν να παράγουν στο ελάχιστο σημείο Q^* , όπου έχουμε το ελάχιστο κόστος ανά μονάδα. Διακρίνουμε τρία είδη Οικονομιών Κλίμακας (Κορρές & Λιαργκόβας, 2009):

Οικονομίες Τόπου Εγκατάστασης

Στην θεωρία πόλων έλξης, τα συσσωρευτικά θετικά αποτελέσματα προέρχονται από τις ακόλουθες οικονομίες:

- (α). Οικονομίες του τόπου εγκατάστασης που αφορούν την ομάδα των βιομηχανιών με «διασυνδέσεις» μεταξύ τους με και τις
- (β). Οικονομίες αστικοποίησης που αφορούν διαφορετικές δραστηριότητες από ομάδα βιομηχανιών χωρίς «διασυνδέσεις» μεταξύ τους

Οικονομίες Τόπου Εγκατάστασης και Οικονομίες Αστικοποίησης

Διάγραμμα 2: Θεωρία Πόλων Έλξης: Οικονομίες Τόπου Εγκατάστασης & Οικονομίες Αστικοποίησης

Οικονομίες Τόπου Εγκατάστασης:

- Διασυνδέσεις Εισροών & Εκροών
- Εξειδίκευση Παραγωγής
- Μείωση Κόστους
- Αύξηση Αποδοτικότητας
- Μείωση Αβεβαιότητας
- Πληροφόρηση, Έρευνα & Καινοτομία

Οικονομίες Αστικοποίησης:

- Ανάπτυξη Υποδομών & Μεταφορών
- Αύξηση Διευκολύνσεων & Κοινή Εξυπηρέτηση
- Οργάνωση Εργασίας
- Διευκολύνσεις Κοινωνικές & Πολιτιστικές Υπηρεσίες

Συσσωρευτικά (Θετικά & Αρνητικά Πολλαπλασιαστικά)

Αποτελέσματα:

- (+) Προσέλκυση Κεφαλαίων & Επενδύσεων
- (+) Ανάπτυξη Υποδομών
- (+) Αύξηση Παραγωγικής Δραστηριότητας
- (+) Ανάπτυξη Διαπεριφερειακού Εμπορίου
- (+) Αύξηση Απασχόλησης
- (+) Αύξηση Εισοδήματος
- (-) Υπερδιόγκωση & Συμφόρηση Αστικών Κέντρων
- (-) Μόλυνση Περιβάλλοντος

Πλεονεκτήματα

Μειονεκτήματα

Δημιουργία οικονομικών συγκέντρωσης και δημιουργίας των οικονομικών κλίμακας για την αποδοτική λειτουργία.

Κακή επιλογή τοποθεσίας, η λανθασμένη κατανομή των επενδύσεων υποδομής, η υποστήριξη του χαμηλού δυναμισμού βιομηχανικών κλάδων και η γραφειοκρατία

Βελτίωση του διαπεριφερειακού δικτύου μεταφορών-επικοινωνιών - αύξηση της αποτελεσματικότητας.

Η οργάνωση από το κράτος ενός συστήματος πόλων ανάπτυξης αντιμετωπίζει τις αρνητικές αντιδράσεις των πόλων που ήδη αναπτύχθηκαν και ενέτειναν την περιφερειακή ανισορροπία.

Η συγκέντρωση των επενδύσεων στους πόλους ανάπτυξης μειώνει το κοινωνικό κόστος και

Η περιφέρεια σε όλους τους τομείς της κοινωνικής και πολιτιστικής ζωής ενισχύει την επιβολή του πόλου έλξης.

Η Θεωρία της Κεντρικής Θέσης

Κεντρικός Τόπος

- Με βάση:
- Μέγεθος Αγοράς
- Απόσταση
- Υποδομές- Χωρόθέτηση
- Πληθυσμό
- Οικονομικά και Κοινωνικά Χαρακτηριστικά

Ο Christaller στηρίχτηκε στη μελέτη της κατανομής των οικισμών στη Νότια Γερμανία και προσπάθησε να αναλύσει το ρόλο της πόλης ως οικισμού που εξυπηρετεί όχι μόνο τους κατοίκους του, αλλά και τον πληθυσμό των γύρω περιοχών.

Ανέπτυξε την έννοια της «κεντρικής θέσης», που προσδιορίζεται από την εγκατάσταση ενός οικισμού και διαφόρων δραστηριοτήτων στο κέντρο μιας περιοχής. Η θέση αυτή, δηλαδή το αστικό κέντρο προμηθεύει αγαθά και υπηρεσίες την ίδια και μια συμπληρωματική της περιοχή.

Στο χώρο εμφανίζονται πολλές τέτοιες κεντρικές θέσεις που εξυπηρετούν τις γύρω από αυτές περιοχές.

Η εξέλιξη της διαδικασίας αυτής καταλήγει στη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος οικισμών ιεραρχικά διαρθρωμένων (πόλεις, κωμοπόλεις, χωριά).

Παράδειγμα:

Ένα παράδειγμα συστήματος κεντρικών τόπων είναι το παρακάτω: ένας χαμηλής τάξης κεντρικός τόπος Γ (ένα χωριό) διαθέτει για τον τομέα της εκπαίδευσης μόνο ένα δημοτικό σχολείο, στην συνέχεια για να καλυφθεί αυτή η ανάγκη κοντά στον κεντρικό τόπο Γ βρίσκεται ένας ψηλότερης βαθμίδας κεντρικός τόπος Β (μία κωμόπολη) η οποία διαθέτει και γυμνάσιο και λύκειο και στην κορυφή της πυραμίδας βρίσκεται ένας ακόμα πιο υψηλής βαθμίδας κεντρικός τόπος (μια πόλη) ο οποίος διαθέτει και πανεπιστήμιο και στην ενδοχώρα του εντάσσονται και οι δύο προηγούμενοι κεντρικοί τόποι.

Μειονεκτήματα Θεωρία Κεντρικής Θέσης

- → Μεταφορικό Κόστος
- → Δεν εξηγεί την δημιουργία αστικών κέντρων κοντά στις πηγές πρώτων-υλών
- → Δεν έχει δυναμική διάσταση-ανάλυση
- → Κυριαρχία αστικών κέντρων σε μικρότερους οικισμούς και δημιουργία «αποτελεσμάτων σκιάς»
- → Δύσκολος ο προσδιορισμός κεντρικών θέσεων

Η Θεωρία του Losche

Θεωρία του Losche

- Η βασική καινοτομία του Lösch ήταν ότι οργάνωσε ένα μοντέλο στο οποίο δεν υπήρχε βαθμιδωτή ιεραρχία κεντρικών τόπων αλλά μία συνεχής.
- Όλα τα δίκτυα των περιοχών αγοράς των διαφόρων αγαθών έχουν ένα κοινό σημείο, τη μητρόπολη, που διαθέτει τελικά όλα τα αγαθά
- Οι οικισμοί αυξάνουν σε μέγεθος με την απόσταση από τη μητρόπολη και οι μικρότεροι οικισμοί τοποθετούνται στο μέσο της απόστασης δύο μεγαλύτερων
- Μεταξύ πλούσιων και φτωχών τομέων βρίσκονται οι μεγάλοι άξονες κυκλοφορίας, ακτινωτά, γύρω από τη μητρόπολη

Ο Lösch συμπλήρωσε ουσιαστικά τη θεωρία του Christaller, προσδιόρισε τρεις τύπους εξαγωνικών κέντρων (αγορών) διαφορετικών μεγεθών που επαναλαμβάνονται στο χώρο σε διάφορες κλίμακες.

Ιεράρχησε τις κεντρικές θέσεις ξεκινώντας από μικρά χωριά (100 κατοίκων) και καταλήγοντας στα μεγάλα μητροπολιτικά κέντρα (άνω των 10 εκ. κατοίκων).

Θεωρία Mydral

Θεωρία Myrdal

- Για να περιγράψει τα πλεονεκτήματα της προσέγγισής του, ο Myrdal ασχολήθηκε με διάφορες πτυχές των διαδικασιών ανάπτυξης. Αυτό το μέρος της έρευνάς του, δείχνει την αποδοχή της οικονομικής ανάλυσης που προέρχεται από θεωρίες ισορροπίας και φαίνεται πιο κοντά στην Κεϋνσιανή παράδοση παρά στη Νεοκλασική.
- Οι οικονομίες θεωρούνται κοινωνικοί οργανισμοί, οι οποίοι μπορούν να αποκτήσουν, μέσω της λειτουργίας τους, βελτιωμένη ικανότητα επίλυσης ολοένα και πιο σύνθετων συλλογικών προβλημάτων και να αυξήσουν το κοινωνικό και οικονομικό τους επίπεδο ανάπτυξης
- Ο Myrdal (1957) χρησιμοποίησε τις εκφράσεις «προσέγγιση», «θεωρία» και «γενική θεωρία» ως συνώνυμα.

17. Η θεωρία του Myrdal των Κεντρικών Θέσεων

Η θεωρία των Κεντρικών θέσεων του Myrdal αναπτύχθηκε από τον Σουηδό οικονομολόγο Myrdal (1956). Η βασική ιδέα είναι ότι μια μεταβολή σε ένα βασικό παράγοντα, θα έχει ως αποτέλεσμα για μια διαδοχική μεταβολή με πολλαπλά και συσσωρευτικά αποτελέσματα. Οι πολλαπλές μεταβολές επέρχονται με το φαινόμενο της χιονοστιβάδας σε μια κυκλική διαδικασία που καθορίζει την αναπτυξιακή διαδικασία, την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη. Η θεωρία του Myrdal στηρίχθηκε στις θεωρίες του Wicksell και του Kaldor. Ο Myrdal προσπάθησε να αναλύσει την αναπτυξιακή διαδικασία μέσα από την ύπαρξη των πρώτων υλών, την παραγωγική δραστηριότητα, και την διαδικασία των συσσωρευτικών πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων που έχουν ως αποτέλεσμα την κοινωνικό-οικονομική ανάπτυξη και την σύγκλιση, (Κορρές 2015).

Θεωρία Οικονομικής Γεωγραφίας

18. Η Θεωρία της Νέας Οικονομικής Γεωγραφίας

Το 1991 ο Paul Krugman εισήγαγε την θεωρία του διεθνούς εμπορίου δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην οικονομική γεωγραφία και στα θέματα περιφερειακής ανάπτυξης με τις οικονομίες συγκέντρωσης (agglomeration economies). Ο Paul Krugman έδωσε έμφαση στα θέματα της περιφερειακής ανάπτυξης και ανέπτυξε έναν νέο όρο της «νέας οικονομικής γεωγραφίας» ("new economic geography") συνδυάζοντας τόσο την θεωρία όσο και ποσοτική δουλειά με νέες ερευνητικές τεχνικές. Η ολόένα επιταχυνόμενη παγκοσμιοποίηση των αγορών, καθώς επίσης η ενοποίηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η διεθνοποίηση των παγκόσμιων οικονομικών, κοινωνικών και πολιτικών φαινομένων έδωσε ένα ακόμη έναυσμα για την μελέτη των περιφερειακών προβλημάτων, σε αντίθεση με εκείνων εθνικών φαινομένων, (Κορρές 2015).

Βασικά Μεγέθη Ανάπτυξης

Παράγοντες - Ανάπτυξης

- Τι είναι Ανάπτυξη και Ποιοι οι Βασικοί Δείκτες Ανάπτυξης ?
- Ποιοι παράγοντες και πολιτικές 'καθορίζουν' και «οριοθετούν» την ανάπτυξη ?
- Ποιες οι βασικές θεωρίες για την ανάπτυξη και ποια τα βασικά υποδείγματα ανάπτυξης ?
- Γιατί διαφέρουν οι ρυθμοί και τα μεγέθη ανάπτυξης ?

Ανάπτυξη: Είδη-Μορφές

- Οικονομική Μεγέθυνση (Economic Growth): Ποσοτική Αύξηση-Βελτίωση των οικονομικών μεγεθών-μεταβλητών (ΑΕΠ, Εισόδημα, ΚΚΕ..)
- Οικονομική Ανάπτυξη (Economic Development): Ποσοτική Αύξηση-Βελτίωση των οικονομικών μεγεθών-μεταβλητών για μακροχρόνια περίοδο.
- Κοινωνική Ανάπτυξη (Social Development): Ποιοτική Αύξηση-Βελτίωση των κοινωνικών μεγεθών-μεταβλητών με Βασικά στοιχεία Ισότητα-Ισοκατανομή (Υγεία-Παιδεία, ΚΚΕ..)
- Ανάπτυξη (Συνολική) (Development): Ποσοτική και Ποιοτική Αύξηση-Βελτίωση με βασικούς άξονες: ΑΕΠ, Εισόδημα, Υγεία, Παιδεία, Ελευθερίες-Ίσες Ευκαιρίες, Ισότητα και Ισοκατανομή.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

- **Οικονομική μεγέθυνση (economic growth):** Απόλυτη ή σχετική ποσοτική αύξηση των μακροοικονομικών μεγεθών μιας. **Προϋπόθεση Αναγκαία – αλλά Όχι Ικανή από Μόνη της Συνθήκη**
- **Οικονομική ανάπτυξη (economic development):** Απόλυτη ή σχετική ποσοτική αύξηση των μακροοικονομικών της μεγεθών. **Προϋπόθεση Αναγκαία – αλλά Όχι Ικανή από Μόνη της Συνθήκη**
- Η ποιοτική βελτίωση του επιπέδου κοινωνικής ευημερίας του πληθυσμού της (εκπαίδευση, υγεία και πρόνοια, πολιτισμός και ελεύθερος χρόνος, συνθήκες κατοίκησης και ποιότητας περιβάλλοντος, κλπ)-→ **ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ (Human Development Index)=→ Κοινωνική Ανάπτυξη (Social Development).**
- **Οικονομική Μεγέθυνση (Economic Growth) & Κοινωνική Ανάπτυξη (Social Development) = Ανάπτυξη (Development)**

Βασικά Μεγέθη-Δείκτες:

- Α.Ε.Π. (Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν και Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν)
- ΑΕΠ=Παραγωγή=Προϊόν=Εισόδημα
- Απασχόληση και Ανεργία
- Βιοτικό Επίπεδο
- Ποιότητα Ζωής (Εκπαίδευση, Υγεία, Ασφάλεια, Πρόνοια)
- Δείκτης Ανθρώπινης Αξίας είτε Δείκτης Ανθρώπινης Ανάπτυξης (Human Development Index)

Οικονομία και Ανάπτυξη:

- Σύνολο Οικονομίας = Συνολική Προστιθέμενη Αξία = Συνολική Παραγωγή = Συνολικό Προϊόν = ΑΕΠ = ΑΕΕ.:
- Πρωτογενής Τομέας και Δευτερογενής Τομέας και Τριτογενής Τομέας:
- Άρα Ανάπτυξη:
- Πώς θα Αυξήσω την Συνολική Προστιθέμενη Αξία = Συνολικό Προϊόν = ΑΕΠ = ΑΕΕ = Απασχόληση

Τεχνικές Μέθοδοι και Εφαρμογές

- Συντελεστές και Πολλαπλασιαστές και Δείκτες
- Στατιστική Ανάλυση και Περιγραφική Ανάλυση
- Εισροές – Εκροές

Εργασίες

Οδηγίες Εργασιών:

- Προθεσμίες Υποβολής Ηλεκτρονικά-Ανάρτηση στο e-class έως: 12-06-2021
- Έκταση Εργασίας: Έως 3.000 Λέξεις (για Ατομικές Εργασίες) και Έως 6.500 Λέξεις (για Ομαδικές Εργασίες)
- Τίτλος Εργασίας στην Πρώτη Σελίδα και Ονόματα Συμμετεχόντων
- Σε Word Κείμενο και με Αρίθμηση Ενοτήτων
- Διαχωρισμός σε Κεφάλαια-Ενότητες
- Προσοχή στην εκπόνηση της εργασίας: **Σχετικότητα Θέματος & Κειμένου, Ολοκληρωμένη Απάντηση, Συνέχεια-Συνεκτικότητα, Τεκμηρίωση, Παραπομπές-Αναφορές-Βιβλιογραφία-Πηγές, Επίκαιρη & Σχετική Βιβλιογραφία.**
- Τελευταίο Κεφάλαιο: «Συμπεράσματα-Προτάσεις και Προοπτικές» με την χρήση Τεχνικών Μεθόδων (SWOT, Gap, PESST, PESTEL)
- Βιβλιογραφία (στο τέλος) ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΗ, όπως π.χ.:
- Επώνυμο-Όνομα (Έτος): «Τίτλος Βιβλίου είτε Άρθρου», Εκδότης, σελίδες και Τόπος

Βοηθητικά Στοιχεία και Οδηγίες Εργασιών:

- (1). Γνώση Καλή της Θεωρίας και Ολοκληρωμένη-Δομημένη-Αιτιολογημένη Απάντηση.
- (2). Ανάπτυξη και Επεξήγηση των Όρων: Έννοιες, Χαρακτηριστικά, Μορφές-Θεωρία
- (3). Σημασία-Επιπτώσεις και Σύνδεση των Όρων: Θεωρίας (τρέχουσας και προηγούμενης) και Σημασία για την Βιωσιμότητα Οργανισμού και Επιπτώσεις για την Τοπική Ανάπτυξη
- (4). Περιγραφή –Ανάλυση Τρέχουσας Κατάστασης: Διαχρονική και Δια-Συγκριτική Ανάλυση
- (5). Συμπεράσματα-Προτάσεις: Χρήση Τεχνικών Μεθόδων (SWOT-Gap-PESTEL κλπ).

Δομή-Εργασίας:

- Βήμα 1: Εισαγωγή (Ερευνητικά Ερωτήματα-Δομή Εργασίας και Μεθοδολογία-Προσέγγιση)
- Βήμα 2: Ανάλυση Όρων (Θεωρία-Θεωρητικό Επίπεδο)
- Βήμα 3: Μελέτη Περίπτωσης → Παράθεσης και Ανάλυση Πινάκων
- Βήμα 4: Επεξεργασία Πίνακα: (α). Διαχρονική Ανάλυση και (β). Δια-συγκριτική Ανάλυση
- Βήμα 5: Χάρτες-Διαγράμματα-Ανάλυση
- Βήμα 6: Ανάλυση Συμπερασμάτων-Προτάσεων και Προοπτικών (SWOT -PESTEL Gap Analysis)
- Βήμα 7: Βιβλιογραφία (Αλφαβητικά)

Προσοχή:

- Παραπομπές-Αναφορές-Βιβλιογραφία
- Δομή Εργασίας: Λέξεις Κλειδιά-Συμπεράσματα
- Δια-Συγκριτική Ανάλυση: Σύγκριση με Άλλα Υποδείγματα-Θεωρίες
- Διαχρονική Ανάλυση
- Πλεονεκτήματα (Θετικά Σημεία)--Μειονεκτήματα (Αρνητικά Σημεία)
- Συμπεράσματα (SWOT analysis)--Σχολιασμός

Προσοχή:

- Περιγραφή & Κριτική Ανάλυση
(όχι απλά - Παράθεση)
- Τεκμηρίωση – Αιτιολόγηση
- Προτάσεις – Προοπτικές &
Συμπεράσματα

Βασικά Sites για Στοιχεία:

<https://eclass.aegean.gr/>

www.kallipos.gr

- (1). Παγκόσμια Τράπεζα:
<http://www.worldbank.org> (για World Development Report)
- (2). Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, Στατιστικά Στοιχεία:
www.oecd.org
- (3). Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Eurostat:
<http://europa.eu.int> (για Eurostat)
- (4). Ηνωμένα Έθνη:
www.undp.org (για Human Development Report)
www.un.org
- (5). Διεθνές Νομισματικό Ταμείο:
www.imf.org
- (6). Ελληνική Στατιστική Υπηρεσία:
www.statistics.gr
- (7). Στοιχεία για την Ελλάδα:
www.economics.gr

**Τεχνικές – Εργαλεία και
Μέθοδοι για Ανάπτυξη και
Ανάλυση Συμπερασμάτων --
Προτάσεων και Προοπτικών**

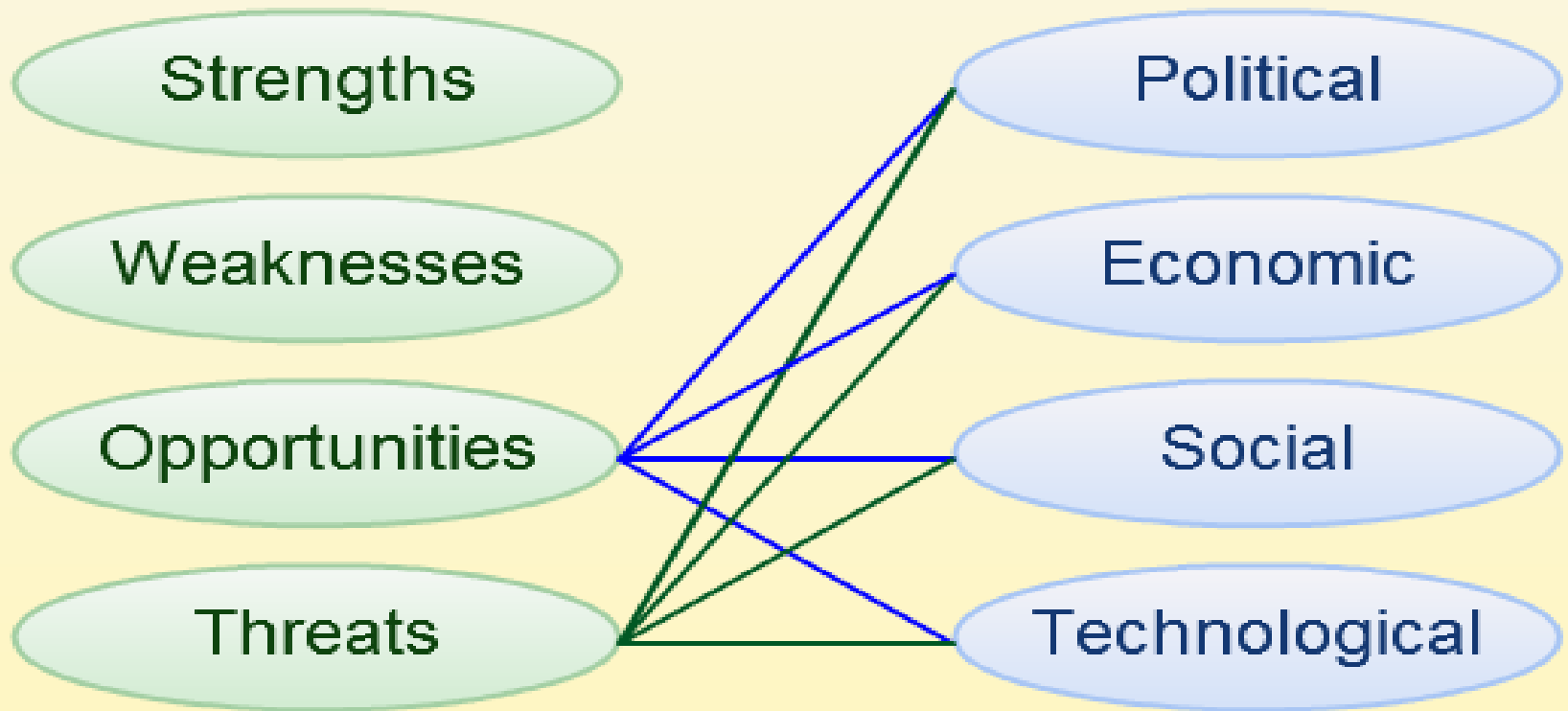
Τεχνικές-Μέθοδοι & Εργαλεία

- Ανάλυση Εισροών-Εκροών
- Πολλαπλασιαστές
- Στατιστική Ανάλυση
- Εργαλεία-Μέθοδοι-Διαχείρισης-
Προτάσεων: SWOT, PEST, Gap,
Vrio, PESTEL

Συμπεράσματα-Προτάσεις: SWOT & PEST Analysis

SWOT Analysis vs PEST Analysis

S**Strengths****W****Weaknesses****O****Opportunities****T****Threats**

Πλούτος και μοναδικότητα συλλογών

Ελλιπής χρηματοδότηση

Δωρεές –χορηγίες

Αύξηση ανταγωνιστικότητας

Εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό

Οικονομική κατάσταση φορέα
Χρηματοοικονομική Ανάλυση

Υιοθέτηση τεχνολογικών υπηρεσιών

Αύξηση κόστους συντήρησης υποδομών-

Διαφοροποίηση και φήμη του μουσείου

Έλλειψη εξειδίκευσης-στελέχωσης-οργάνωσης σε οικονομικά, επικοινωνία, πολιτισμική διαχείριση

Προσέλκυση νέων ομάδων κοινού-προβολή μέσω μέσων μαζικής δικτύωσης

προστασίας-έκθεσης συλλογών

Κοινωνική προσφορά διάχυση της γνώσης

Κόστος κτιριακής υποδομής-κόστος συντήρησης

Επιδίωξη-Συνεργασίες σε διεθνές επίπεδο-καινοτομίες

Μείωση κρατικής επιχορήγησης – χρηματοδότησης

Εμπορική αξιοποίηση πολιτιστικού κεφαλαίου

Μη επαρκής προβολή αποθηκευμένων συλλογών

Ταχύρυθμη ανανέωση κοστοβόρων νέων τεχνολογιών

Έλλειψη συμπόρευσης με ψηφιακές τεχνολογίες

P**Political****E****Economical****S****Social****T****Technological**

Θεσμικό πλαίσιο-
Νομοθεσία

Οικονομική κατάσταση
Κρίση

Δημογραφικά στοιχεία

Καινοτομίες

Σταθερότητα
κυβερνητικής πολιτιστικής
Πολιτικής

Ανεργία

Κώδικες δεοντολογίας
στην εργασία

Νέες τεχνολογίες

Επιρροές από διεθνή
πολιτιστική πολιτική

Συνήθειες-εμπιστοσύνη
κοινού μουσείων

Πολιτιστικό πλαίσιο
Τρόποι ζωής, ψυχαγωγίας

Αποδοχή νέων
τεχνολογιών από
μουσειακό κοινό

Πολιτιστικός τουρισμός

Βιομηχανία ελεύθερου
χρόνου

Διαχειριστές Πολιτιστικών
Μονάδων (νέα επαγγέλματα
πολιτισμού)

Μουσειακή Εκπαίδευση

Πληροφόρηση-
Επικοινωνία-
Πρωτοβουλίες κοινού

Gap Analysis Process

Step 1: Describe General Area

Step 2: Identify Specific Improvement Areas

Step 3: Determine Targets

Step 4: Determine Current State

Step 5: Determine Action Steps

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ
...Καλή Συνέχεια & Καλή Επιτυχία...

Ερωτήσεις ???

Knowledge
is Power!